

Perspectiefnota 2022-2025

gemeente Kampen

Behorende bij Collegebesluit van 1 juni 2021

Inhoud

Kernboodschap	2
De laatste Perspectiefnota van deze bestuursperiode	3
Financiële ruimte voor de opgaven van de toekomst	3
De uitgangspositie	4
Leeswijzer	7
Prioritaire thema's	7
Sociaal domein	10
Fysieke leefomgeving	11
Organisatie en bedrijfsvoering	13
Overige onderwerpen	14
Nader uit te werken	15
Vermogenspositie	16
Het financiële dashboard	17

Kernboodschap

Het is de laatste Perspectiefnota van deze bestuursperiode. We hebben in deze Perspectiefnota het evenwicht gezocht tussen behoedzaam begrotingsbeleid, goed afronden van de beleidsprioriteiten én gericht investeren in de versterking van de organisatie.

Om in control te zijn en blijven is het van belang om de basis organisatorisch op orde te hebben en om eveneens financiële ruimte te creëren voor opgaven zoals de energietransitie, economische ontwikkeling en versnelling van de woningbouw. Daarnaast willen we een aantal impulsen geven. We investeren daarom in 2022 onder andere in de transformatie van de binnenstad, klimaatadaptieve pleinen en in toezicht en handhaving.

De laatste Perspectiefnota van deze bestuursperiode

Voor u ligt de laatste Perspectiefnota van deze bestuursperiode. Kijkend naar de jaren die achter ons liggen kunnen we stellen dat we als raad en college er gezamenlijk in zijn geslaagd om, ieder binnen de eigen rol, het huishoudboekje van de gemeente Kampen weer op orde te brengen. We presenteren u in deze nota een duurzaam en realistisch perspectief.

Waar we in de eerste helft van deze bestuursperiode werden geconfronteerd met de grootste bezuinigingsoperatie ooit voor de gemeente Kampen, zien we nu, ondanks de onzekerheden met betrekking tot Corona, een duurzaam en realistisch begrotingsperspectief, met ruimte voor onze ambities, maar ook voor versterking van de vermogenspositie. Tegelijkertijd zien we ook nog steeds een aantal verbeterpunten en is verdere professionalisering van de organisatie nodig. Een belangrijk aandachtspunt voor ons college is de impact van de bezuinigingsmaatregelen zoals uw raad die eind 2019 heeft vastgesteld. Het betreft een drietal structurele maatregelen, namelijk de laatste tranche van de verhoging van de OZB op niet-woningen, de individuele inkomenstoeslag en de gebiedsontwikkeling rond Bolwerk Buitenwacht. Deze onderwerpen komen eveneens regelmatig ter sprake binnen uw raad. Onder voorwaarde van een duurzaam sluitend meerjarenperspectief komen wij, gelet op de gevoelens binnen uw raad, bij de aanbieding van de begroting met voorstellen om deze maatregelen te herzien. Wij vernemen van uw raad daarom graag uw standpunt ten aanzien van deze onderwerpen.

Met deze perspectiefnota willen we ook tegemoetkomen aan uw wens om meer kaderstellend het debat met elkaar te kunnen voeren. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de systematiek waarmee we de Perspectiefnota in het verleden samenstelden, vooral uitnodigde tot een debat op detailniveau. De voorstellen voor nieuw beleid waren volledig uitgewerkt tot begrotingsvoorstellen. En dat maakte dan ook dat de Perspectiefnota eigenlijk al het concrete karakter van een begroting had. Die systematiek sloot en sluit niet meer aan bij de behoefte van uw raad om meer op hoofdlijnen te komen. In deze Perspectiefnota presenteren wij uw raad de voorstellen dan ook niet op dit detailniveau. De kruisjeslijst is wat ons college betreft dan ook verleden tijd. Maar wat kunt u dan wel verwachten? Vanaf begin februari zijn wij in gesprek met de ambtelijke organisatie over de vraag wat er nog nodig is om deze bestuursperiode op een goede manier af te ronden. Wij hebben daarbij als college onze prioriteiten aangegeven. En hebben wij van de ambtelijke organisatie gehoord wat er nodig is om onze opgaven kunnen realiseren. Ook hebben wij gevraagd wat er nodig is om voor een volgend college en raad een goede basis voor de organisatie te kunnen leggen. Dat vinden wij belangrijk, omdat wij een volgend college en raad toewensen dat zij met voldoende grip, controle en ruimte kunnen sturen op de opgaven.

In deze Perspectiefnota geven wij u aan welke keuzes ons college maakt als het gaat om de beschikbare middelen versus de opgaven. Wij geven daarbij dus niet op detailniveau aan hoeveel middelen wij per voorstel daarvoor beschikbaar willen stellen. Wij geven u wel aan welke voornemens wij uit de organisatie hebben opgehaald die wij hebben meegenomen in onze overwegingen. De periode tot aan de begroting willen wij gebruiken om, mede op basis van de input van uw raad, onze voornemens verder te concretiseren. Zodat u bij de begrotingsbehandeling een concreet voorstel op detailniveau ontvangt waarover u vanzelfsprekend ook met ons en elkaar in debat kunt gaan.

Financiële ruimte voor de opgaven van de toekomst

We hebben het begrotingssaldo voor de komende jaren sluitend. Om een duurzame realistische begroting te behouden is nog steeds behoedzaamheid nodig, vooral ten aanzien van het structurele saldo. In de komende jaren heeft de gemeente nog een bezuinigingstaakstelling te realiseren van in totaal € 4,6 miljoen, voornamelijk binnen het sociaal domein. Daarnaast zijn er ontwikkelingen en risico's die van invloed zijn op ons financiële perspectief. Denk hierbij aan de herijking van het gemeentefonds, de onvoorspelbaarheid met betrekking tot de gevolgen (boeggolf) van Corona en de financiële keuze van een nieuw Kabinet. Hierop komen we terug onder de paragraaf financiële ontwikkelingen en risico's.

Ook als we kijken naar onze eigen maatschappelijke opgaven zien we een aantal ontwikkelingen en beleidsvoorbereidingen die om financiële investeringen gaan vragen. Zoals bijvoorbeeld de versnellingsopgave Wonen, de mogelijke duurzame havenontwikkeling in de Melmerpolder, de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet, de mogelijke komst van de IJsselkogge en de Warmtetransitievisie.

Deze voorbeelden benadrukken wat ons betreft het belang van het behoud van een duurzame realistische begroting en de versterking van de vermogenspositie. In 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats en om de opgaven van morgen met kracht te kunnen oppakken is financiële ruimte en voldoende weerstandscapaciteit voor een volgende collegeperiode noodzakelijk.

De uitgangspositie

Huidig financieel perspectief

Op 12 november 2020 heeft uw raad de Programmabegroting 2021 en meerjarenraming vastgesteld. We zagen hierin een positieve ontwikkeling van het begrotingssaldo. De bezuinigingsmaatregelen, maar ook de gunstige uitkomst van de meicirculaire in 2020, hebben daaraan bijgedragen. Het resultaat van de jaarrekening 2020 was eveneens positief. Dit was voornamelijk het gevolg van eenmalige meevallers vanuit het Gemeentefonds en de vierde kwartaalrapportage van het sociaal domein. Ook de kritische houding ten aanzien van de onderbesteding op onze eenmalige budgetten heeft bijgedragen aan het positieve resultaat. Het positieve saldo biedt de gelegenheid om, na de verslechtering van de vermogenspositie van de afgelopen jaren, deze te versterken en daarmee een extra buffer op te bouwen voor het realiseren van de toekomstige ambities.

Het huidige beschikbare begrotingssaldo, inclusief de autonome en exogene ontwikkelingen, ziet er als volgt uit.

Tabel: Beschikbaar begrotingssaldo 2022-2025 inclusief autonome en exogene ontwikkelingen

Oorspronkelijke begroting 2021 en meerjarenraming	-2.499	-2.357	-2.780	-3.335
Totaal autonome en exogene ontwikkelingen	-1.562	-1.119	-1.328	-1.169
Beschikbaar begrotingssaldo 2022-2025	-4.061	-3.476	-4.108	-4.504
Waarvan structureel	-1.230	-2.598	-2.522	-2.391
Waarvan eenmalig	-2.831	-878	-1.586	-2.113

Financiële ontwikkelingen en risico's

Na de vaststelling van de programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 hebben we te maken met een aantal autonome en exogene ontwikkelingen en risico's die we meenemen bij de bepaling van het beschikbaar begrotingssaldo 2022-2025.

Het totaal aan bijstellingen op het begrotingssaldo als gevolg van autonome en exogene ontwikkelingen, is als volgt opgebouwd.

Tabel: Specificatie autonome en exogene ontwikkelingen bestaand beleid

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
* Algemene uitkering Gemeentefonds	-1.098	-15	-15	-15
* Stelpost loon- en prijsontwikkeling	-500	-1.000	-1.500	-1.500
* Effecten bestuursrapportage 2021	176	153	153	153
* Dividend Kampereiland	171	171	171	171
* Trendmatige aanpassingen lokale belastingen	-193	-193	-193	-193
* Aanvullende exploitatiebijdrage Zwembad De Steur	377	377	377	377
* Aframen budget Kansrijke start onderdeel GIDS	0	-15	-15	-15
* IBP autonoom (vervanging/areaal)	-99	17	97	268
* Terugploegen kapitaallasten (1e jr 100%, 2e jr 50%)	-271	-364	-403	-415
* Beschikking coronamiddelen uit algemene reserve	-125	-250	0	0
Totaal autonome en exogene ontwikkelingen	-1.562	-1.119	-1.328	-1.169

Toelichting op de autonome en exogene ontwikkelingen

Algemene uitkering Gemeentefonds

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds hebben wij bijgesteld op basis van de september- en decembercirculaire 2020. In de septembercirculaire 2020 is een eenmalige bijdrage voor Jeugdhulp 2022 opgenomen. Voor Kampen betekent dit een meevaller van € 1,1 miljoen. De bijdrage is een verlenging van het budget dat gemeenten ook al in de periode 2019 tot en met 2021 hebben ontvangen voor de realisatie van de decentralisatie Jeugdhulp. Het is nog niet duidelijk of deze middelen worden omgezet naar structureel. Dit wordt onderzocht en ingebracht voor de komende kabinetsformatie.

Voor de financiële gevolgen van de coronamaatregelen is via het gemeentefonds compensatie toegekend. In 2020 zijn de eerste 3 steunpakketten bekend gemaakt in juni, augustus en december. Het steunpakket van december bestond uit middelen t.b.v. 2020 en 2021. Recent is het 4e Coronasteunpakket bekend gemaakt van in totaal € 694.000. In totaal gaat het om een bedrag van € 2,4 miljoen in 2021. Net als in de 2e Berap van 2020 gaan we ervan uit dat tegenover de compensatiemiddelen van 2021 extra uitgaven komen te staan zodat het geen effect heeft op ons begrotingssaldo.

Stelpost loon- en prijsontwikkeling

Ter compensatie van de verwachte loon- en prijsontwikkeling houden wij in onze meerjarenraming rekening met een stelpost voor kostenstijging, gebaseerd op de meest recente gegevens van het CPB. In de meerjarenraming van onze programmabegroting 2021 gingen wij nog uit van een loonstijging van 4,8% en een prijsstijging van 1,7%. De loonstijging hebben wij naar beneden bijgesteld naar 2,0% en onze stelpost daarmee verlaagd.

Effecten bestuursrapportage 2021

Op basis van de 1^e bestuursrapportage 2021 is er een nadelige effect op de begroting van in totaal € 234.000 in 2022 en € 153.000 vanaf 2023. Deze bedragen werken door in het beschikbare begrotingssaldo van de meerjarenraming. Daarnaast is er ook sprake van een eenmalig bedrag van € 58.000 die beschikbaar komt in 2022. Per saldo een nadelig effect van € 176.000 in 2022 en € 153.000 vanaf 2023.

Dividend Kampereiland

In de programmabegroting 2021 hebben wij ervoor gekozen om de verlaging van het dividend van Kampereiland in 2021 voor de helft structureel in onze begroting 2022 te verwerken en de andere helft als risico mee te nemen. Bij de bespreking van onze programmabegroting met de toezichthouder is ons geadviseerd om het hele bedrag als structureel aan te merken overeenkomstig de regels van het BBV.

Trendmatige aanpassingen lokale belastingen

Net als in de Perspectiefnota 2021-2024 houden wij rekening met een trendmatige verhoging van de lokale belastinginkomsten en leges. Uitgangspunt hiervoor is het verwachte inflatiepercentage van 1,3% in 2022.

Aanvullende exploitatiebijdrage Zwembad De Steur

Wij hebben in de begroting extra middelen beschikbaar gesteld voor de exploitatie van het zwembad tot en met 2021. Vanuit het uitgangspunt van een realistische begroting hebben wij vanaf 2022 een structureel bedrag opgenomen ter dekking van de extra exploitatiekosten.

Aframen budget Kansrijke start onderdeel GIDS

De Rijksbijdrage van € 15.000 voor het onderdeel Kansrijke start stopt per 2023. Dit is echter in de begroting als uitgave begroot en wordt hiermee gecorrigeerd.

IBP autonoom (vervanging/areaal)

Betreft regulier onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen in de openbare ruimte op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hierbij is tevens rekening gehouden met het onderhoud als gevolg van areaaluitbreiding.

Terugploegen kapitaallasten (1^e jr 100%, 2^e jr 50%)

Voor de begroting hanteren wij als uitgangspunt dat de kapitaallasten van nieuwe investeringen in het 1^e jaar volledig en het 2^e jaar voor de helft worden teruggeploegd. Kapitaallasten worden pas in rekening gebracht als de investering is gedaan en het actief in gebruik is genomen.

Beschikking coronamiddelen uit algemene reserve

Reservering van corona compensatiemiddelen van het rijk uit de algemene reserve die in 2022 en 2023 worden ingezet voor het eenmalig afdekken van de taakstelling SAMBIQ.

Risico's

Onzekerheden gemeentefonds

Een aantal ontwikkelingen gaat effect hebben op het gemeentefonds: de steunmaatregelen voor de corona, de 2e Kamerverkiezing, de herverdeling van het gemeentefonds en de uitwerking van de normeringssystematiek. Door de vele steunmaatregelen voor de corona lopen de schulden van het rijk hard op. Wanneer deze maatregelen niet meer nodig zijn zal naar verwachting een periode aanbrengen dat deze schulden weer moeten worden afgelost. Dit zal niet zonder gevolgen zijn voor het gemeentefonds. Ook de overige ontwikkelingen gaan effect hebben. Welke effecten en hoe groot deze effecten zijn, is nog niet bekend.

Sociaal Domein

In de beheersing van de uitgaven in het sociaal domein hebben we het afgelopen jaar goede vooruitgang geboekt. Niettemin moeten we rekening blijven houden met het open karakter van deze regelingen. Met name bij de WMO is er nog steeds sprake van een trendmatige groei in de uitgaven. In de jeugdzorg zien we weliswaar een afvlakking van de vraag maar onduidelijk is nog in hoeverre de coronacrisis daarvan de oorzaak is en er mogelijk nog een inhaalvraag gaat ontstaan. In de uitvoering van de BUIG tenslotte, hebben we nog een extra inspanning te doen. We gaan daar in het vervolg van deze Perspectiefnota nog nader op in. Bij de begrotingsvoorbereiding zullen we de robuustheid van de begroting van het sociaal domein opnieuw tegen het licht houden.

Tabel financieel perspectief inclusief alle voornemens en reserveringen

Ons college houdt op basis van de uitgangssituatie vast aan de uitgangspunten van de vastgestelde programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024:

- Duurzaam, structureel sluitend
- Realistisch en behoedzaam
- Alle bezuinigingen worden gerealiseerd

Dat leidt tot de volgende samenvattende tabel inclusief de verwerking van onze voornemens.

Tabel: *Financieel perspectief inclusief voornemens en reserveringen*

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025
Oorspronkelijke begroting 2021 en meerjarenraming	-2.499	-2.357	-2.780	-3.335
<i>Totaal autonome en exogene ontwikkelingen</i>	-1.562	-1.119	-1.328	-1.169
Beschikbaar begrotingssaldo 2022-2025	-4.061	-3.476	-4.108	-4.504
<i>Voornemens PPN:</i>				
1. Prioritair thema	821	866	878	1.639
2. Sociaal domein	103	53	53	53
3. IBP/fysiek	592	293	574	352
4. Bedrijfsvoering	1.755	933	642	584
5. Overig	787	787	430	623
Totaal voornemens	4.058	2.932	2.577	3.251
Financieel perspectief 2022-2025 inclusief voornemens	-3	-544	-1.531	-1.253
Reserveren risicobuffer	0	500	500	500
Financieel perspectief 2022-2025 inclusief reservering risicobuffer	-3	-44	-1.031	-753
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel
Waarvan structureel	-36	-1.167	-696	-401
Waarvan eenmalig (inclusief reservering risicobuffer)	33	1.123	-335	-352

Leeswijzer

We gaan hierna rondom een aantal clusters in op de opgaven waarvan ons college van mening is dat deze in aanloop naar de begroting verder geconcretiseerd kunnen worden. Deze clusters zijn:

- **Prioritaire thema's**
Deze categorie bevat de ambities van het college die naar voren zijn gekomen vanuit onze inventarisatie en welke niet direct te plaatsen zijn onder een van de andere clusters.
- **Sociaal domein**
Deze categorie bevat alle onderwerpen en prioriteiten die rechtstreeks verbonden zijn aan het sociaal domein.
- **IBP / Fysiek**
Deze categorie bevat alle ambities en prioriteiten die verbonden zijn aan het Integraal Beheerplan en de fysieke leefomgeving.
- **Bedrijfsvoering**
Deze categorie bevat alle ambities en prioriteiten die een relatie hebben tot de bedrijfsvoering.
- **Overige**
De voorstellen in deze categorie zijn niet direct gelieerd aan een prioriteit van het college, maar vragen om uiteenlopende redenen wel om aandacht van uw raad.

We gaan in dit document niet op alle voorstellen in, zoals hiervoor reeds toegelicht. In de bijlage treft u onderliggende informatie aan over de separate voorstellen zoals deze zijn opgehaald uit de organisatie ten behoeve van de Perspectiefnota. Bij ieder cluster treft u een financiële tabel aan. Deze tabel is vooral bedoeld om u indicatief weer te geven wat de financiële betekenis is voor het meerjarenperspectief.

Prioritaire thema's

Zoals benoemd in de Leeswijzer vindt u onder dit cluster thema's aan welke niet direct onder een van de andere clusters geplaatst kunnen worden.

Bedrijventerreinen

Er ligt een grote opgave op het gebied van bedrijventerreinen. Onze huidige bedrijventerreinen zijn immers in 2021 uitverkocht. Tegelijkertijd moet een eventuele groei van de bedrijventerreinen ook worden gezien in relatie tot de versnellingsopgave rondom Wonen en de ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, natuur en milieu. Eind 2021 wordt meer duidelijk over de kansen van havenontwikkeling en energie (Melmerpolder). Daarnaast worden we vanuit landelijk en regionaal perspectief gestimuleerd om toekomstige ontwikkelingen regionaal te bezien. In dat kader zijn we in 2021 gestart met een verdiepend onderzoek naar

bedrijventerreinen met de gemeente Zwolle. We pakken dit analoog aan de gezamenlijke woningbouwopgave op. De resultaten van deze verkenningen vragen om uitvoeringsmiddelen in 2022.

Voor de revitalisering van het gebied Spoorlanden ligt een meerjarig investeringsplan voor, waarmee ons doel om te komen tot een toekomstbestendig bedrijventerrein wordt gerealiseerd. Ook maken we een plan voor de “Kop van Spoorlanden”.

In het kader van toekomstbestendige bedrijventerreinen willen we eveneens starten met de uitvoering van het plan van aanpak voor de revitalisering van Haatland. Eind 2021 wordt dit plan van aanpak opgeleverd en om draagvlak bij ondernemers te creëren ten behoeve van een succesvolle implementatie zijn uitvoeringsmiddelen noodzakelijk.

Campusplan

De budgetten die eerder beschikbaar zijn gesteld voor realisatie van het campusplan Ichthus College zijn gebaseerd op prijspeil 1-1-2019 en een financiering van dit project over drie begrotingsjaren. In 2021 start de aanbesteding. De daadwerkelijke bouwwerkzaamheden zullen in 2022 plaatsvinden. De budgetten moeten worden aangepast aan het prijsniveau 2021 en de aangepaste planning. De financiële vertaling hiervan is verwerkt in de Perspectiefnota.

Stadsgehoorzaal

Conform afspraken met uw raad vraagt de Stadsgehoorzaal jaarlijks de meerjarige onderhouds- en vervangingsinvesteringen aan. De budgetten van 2022 t/m 2024 zijn al eerder gehonoreerd. Nieuw is de toevoeging van de jaarschijf 2025.

Stadskazerne

Met betrekking tot de stadskazerne wordt op dit moment onderzoek gedaan naar een toekomstbestendig beheer. Dit onderzoek wordt binnenkort afgerond en een overzicht bieden van de mogelijkheden om de stadskazerne zowel financieel als maatschappelijk verantwoord te exploiteren. Uw raad wordt betrokken bij de uitkomsten van dit proces en dit zou mogelijk nog kunnen leiden tot voorstellen welke u bij de begroting kunt betrekken. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek achten wij het wel noodzakelijk om in 2023 een koeling en buitenzonwering aan te leggen. Dit moet leiden tot een werkbaar binnenklimaat.

Binnenstad

Op dit moment wordt er gewerkt aan een ontwikkelstrategie voor transitie en transformatie van de binnenstad om te komen tot een compacter winkelcentrum. Dit moet ertoe leiden dat we de toekomstige structurele veranderingen in de detailhandelsstructuur het hoofd kunnen bieden. Deze wordt samen met het bijbehorende meerjarige uitvoerings- en investeringsprogramma dit jaar vastgesteld. Vanaf 2022 wordt hier uitvoering aan gegeven.

De binnenstadsmanager heeft hierin een cruciale rol; als onafhankelijke partij draagt hij o.a. zorg voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en investeringsprogramma en de inzet en betrokkenheid van alle samenwerkende partijen (o.a. door professionalisering van deze partijen). Daarnaast boort de binnenstadsmanager verschillende fondsen en subsidiemogelijkheden aan voor de uitvoering en speelt een belangrijke rol bij het zoeken naar investeerders in de markt.

Tot slot maakt de inzet van de binnenstadsmanager het mogelijk dat ook de vele vrijwilligers hun werk kunnen doen, zoals de voorzitter van de stuurgroep binnenstadsmanagement, het nieuwe bestuur van de ondernemersvereniging en het bestuur van de vereniging van vastgoedeigenaren.

Omdat het programma nog niet is vastgesteld, kunnen we nog geen investeringsmiddelen aanvragen, dit wordt meegenomen vanaf de perspectiefnota 2023.

Woonwagengebeleid

In 2021 zijn we gestart met de verkenning naar mogelijke woonwagelocaties en het opstellen van woonwagengebeleid. Voor de uitvoering van het woonwagengebeleid is budget nodig voor operationele zaken. Daarmee wordt bereikt dat woonwagenzaken efficiënt kunnen worden opgepakt.

Duurzaam atelierbeleid

Conform het coalitieprogramma en de Cultuurnota 'Ruimte voor beleid' streven wij ernaar een duurzaam atelierbeleid vast te stellen met en voor kunstenaars. Insteek hierbij is om atelier- en oefenruimtes te vinden waar kunstenaars, in tegenstelling tot de achterliggende jaren, gedurende langere periode kunnen (samen)werken op een culturele broedplaats waar kunst ontstaat, tentoonstellingen worden georganiseerd en educatieve projecten vorm krijgen.

Erfgoed

We willen ons erfgoedbeleid actualiseren en de zichtbaarheid van ons erfgoed vergroten door het opstellen van een informatiesysteem voor objecten met cultuurhistorische waarde.

Onderkomen schietvereniging Op de Korrel

De gemeente heeft zich verbonden aan de opgave een (vergelijkbaar) nieuw onderkomen te realiseren voor de schietvereniging toen die zijn toenmalige locatie moest verlaten. Dit jaar worden hiertoe verdere voorbereidingen getroffen en wordt de bestemmingsplanwijziging in procedure gebracht. In deze Perspectiefnota is een bijdrage opgenomen voor dit nieuwe onderkomen met daarin een 100-meter schietbaan voor schietvereniging Op de Korrel.

Taakstelling SAMBIQ

De taakstelling voor de betreffende culturele instellingen is veelbesproken. Het is de instellingen, voornamelijk door de gevolgen van Corona, niet gelukt het volledige bedrag van de structurele bezuiniging te realiseren. Van de oorspronkelijk afgesproken taakstelling van € 0,5 miljoen is € 250.000 structureel doorgevoerd. Uw raad heeft een amendement aangenomen om met voorstellen te komen over de rest van de taakstelling van 125.000 in 2022 en totaal 250.000 in 2023. Binnen de gemeenteraad is reeds een aantal keer gesproken of deze taakstelling verlaagd zou moeten worden tot € 250.000. Voor de jaarschijf 2022 en 2023 heeft het college inmiddels financiële ruimte gevonden in de middelen die het Rijk aan de gemeenten beschikbaar heeft gesteld voor het in stand houden van de lokale culturele infrastructuur.

Integriteit

In het huidige coalitieakkoord "Nieuwe Energie" is een passage opgenomen over integriteit. In 2019 is dit onderwerp voortvarend opgepakt. Echter, door de enorme bezuinigingsopgave is het plan tijdelijk in de ijskast gezet. De raad, college en organisatie delen echter nadrukkelijk de wens om vorm en inhoud te geven aan het veranderde samenspel tussen overheid en samenleving. Hierbij past bewustzijn van integriteitsrisico's en bijbehorende dilemma's. Het doorlopen van een bewustzijnstraject over integriteit is daarmee ook een vorm van publieke verantwoording over hoe Kampen als gemeentelijke overheid werkt en een signaal dat zij hierop aanspreekbaar wil zijn.

Fietsparkeren

In samenwerking met de ondernemers en inwoners van de binnenstad wordt het fietsparkeren in de binnenstad geoptimaliseerd. Door Corona zijn niet alle maatregelen tijdens de pilot geïmplementeerd. Ons college heeft bij aanvang van het fietsparkeren de ambitie uitgesproken dat het fietsparkeren een structureel karakter krijgt. Om een goed beeld te krijgen van de effecten van alle maatregelen wordt voorgesteld om de pilot met een jaar te verlengen. Met als doel om na dat jaar structureel door te gaan. Het verlengen van de pilot met een jaar is nodig om de definitieve structurele kosten in beeld te brengen en daarnaast een overzicht te krijgen voor de infrastructurele kosten. Daar ligt een relatie met de uitvoering van het stadsarrangement en ook de transitie en transformatie opgave en het draagt bij aan een gastvrije, aantrekkelijke toegankelijke en veilige binnenstad.

Mobiliteitsplan

Doel is te komen tot een strategische lange termijnvisie om zo beter uitvoering te kunnen geven aan de landelijke trends en ontwikkelingen op het gebied van Mobiliteit (o.a. MAAS, deelauto's, deelfietsen, het nieuwe werken, ketenmobiliteit/verknopen netwerken, zero emissie stadslogistiek, etc.), met een verkeersveiliger en toegankelijker infrastructuur als uitgangspunt. We willen daarbij komen tot een integraal mobiliteitsplan met uitvoeringsprogramma waarin strategische keuzes worden gemaakt op het gebied van

mobiliteit, in relatie tot bereikbaarheid, veiligheid, economie, ruimte, duurzaamheid en gezondheid, waarin alle vervoerswijzen verweven zijn en de belangrijkste doelen, functies en ambities zijn vastgelegd.

Financiële tabel bij prioritaire thema's

1. prioritair thema				
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>				
Bedrijventerreinen	49	119	166	166
Campusplan	-113	-67	113	158
Stadsgehoorzaal	-2	37	37	153
Stadskazerne	44	44	44	44
Binnenstad	60	60	60	60
Woonwagengebeleid	50	50	50	50
Totaal structureel	88	243	470	631
<i>Eenmalig</i>				
Bedrijventerreinen	75	75	25	0
Campusplan	0	200	300	1.000
Duurzaam atelierbeleid	50	50	60	0
Erfgoed	33	18	8	8
SVO op de Korrel	200			
Taakstelling SAMBIQ	125	250		
Integriteit	25			
Fietsparkeren	225			
Mobiliteitsplan		30	15	
Totaal eenmalig	733	623	408	1.008
Totaal voornemens prioritair thema	821	866	878	1.639

Sociaal domein

Grip houden op het gebruik en de kosten / vanuit grip weer innoveren

De afgelopen periode stond in het teken van het onder controle krijgen van de financiën binnen het Sociaal domein. Middels kwartaalrapportages wordt uw raad op de hoogte gebracht van de financiële positie binnen het Sociaal domein en kijken we tevens met prognoses vooruit. Deze kwartaalrapportages worden steeds fijnmaziger. Samen met de gemeenteraad wordt nu onderzocht hoe we de effecten op de samenleving kunnen meten van de ingestoken koers. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een maatschappelijke agenda voor de komende jaren met daarop de grote opgaven, zoals het ontwikkelen van een Gezondheidsagenda, het versterken van de sociale basis, het opzetten van het Werkcafé en het ontwikkelen van een visie op jeugdzorg. Veel thema's zijn reeds geprioriteerd in het Actieprogramma Sociaal domein, maar het sociaal domein is dynamisch en dus zullen we ook moeten anticiperen op nieuwe ontwikkelen en blijven innoveren. Dit gebeurt, met uitzondering van de drie hierna genoemde opgaven, binnen de huidige budgetten.

Ombudsfunctie voortzetten

De gemeenteraad heeft in december 2020 ingestemd met een structurele voortzetting van de Ombudsfunctie. De structureel benodigde middelen hiervoor zijn opgenomen in deze Perspectiefnota.

Verkenkend onderzoek WvGGZ

In verband met de Wet verplichte GGZ hebben wij, samen met de gemeenten van de regio IJssel-Vecht, een dienstverleningsovereenkomst met de GGD/team VIA voor het 24/7 Meldpunt Maatschappelijke Zorg en het Verkenkend Onderzoek. De WvGGZ is ingegaan per 1 januari 2020. Voorafgaand is een inschatting gemaakt over het aantal verkennende onderzoeken dat zou worden verricht door team VIA. Nu blijkt dat er veel meer verkennende onderzoeken moesten worden gedaan dan voorspeld: 57 in plaats van tussen de 30 en 40. Dat

levert een begrotingstekort op. De structureel benodigde middelen hiervoor zijn opgenomen in deze Perspectiefnota.

Verlengen uitvoering Kamper Sportakkoord

Het Kamper Sportakkoord is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2019. Na de vaststelling van het Kamper Sportakkoord stond het team klaar om te werken aan de ambitie van een sportief Kampen. Uw raad heeft voor de uitvoering van het Kamper Sportakkoord voor de jaren 2020 en 2021 budget beschikbaar gesteld. Tijdens de Commissievergadering daaraan voorafgaand heeft de portefeuillehouder op verzoek van een meerderheid van de fracties toegezegd bij de behandeling van bij de Perspectiefnota 2022-2025 met een voorstel te komen over de financiering na 2021, zodat uw raad daarover een integrale afweging kan maken. Het Kabinet heeft besloten het landelijk Sportakkoord met een jaar te verlengen tot en met 2022. Wij stellen voor om hierbij aan te sluiten. Om de uitvoering in 2022 op dezelfde manier te kunnen voortzetten als in 2020 en 2021, is eenmalig budget nodig.

Prijs- en volumeontwikkelingen

Voor 2022 is in de meerjarenbegroting al dekking opgenomen voor een prijsindexatie van 1,7%. Daarnaast is er specifiek voor het Sociaal Domein vanaf 2022 jaarlijks €500.000 gereserveerd om prijsstijgingen boven de 1,7% en eventuele volume groei op te kunnen vangen.

Voor 2022 wordt er geen verdere volume groei verwacht voor de Jeugdzorg. Voor de Wmo is de verwachting dat de vraag naar individuele begeleiding zal stijgen met 3%, wat neerkomt op een stijging van de kosten met €100.718. Daarnaast is de verwachting dat de vraag naar huishoudelijke hulp zal stijgen met 4,5%, wat neerkomt op een stijging van de kosten met €155.357. Per saldo verwachten wij dat de volume- en prijsstijgingen volledig opgevangen kunnen worden door de beschikbare stelposten in de meerjarenraming. Bij de uitvoering van de BUIG zien we nog wel een budgettair risico.

Sinds 2019 hebben we, als één van de weinige gemeenten in Nederland, een tekort op het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Dat is onwenselijk en daarom doen we er dit jaar veel aan om het aantal bijstandsgerechtigden terug te dringen. Zo hebben we de VNG Visitatiecommissie uitgenodigd, maken n.a.v. dat rapport een Plan van aanpak, versterken we de samenwerking met Impact en brengen we Team werk meer naar de voorkant van het Sociaal domein. Deze zomer maken we een goede analyse op het bestand met uitkeringsgerechtigden. Bij de behandeling van de begroting 2022, in het najaar 2021, kunnen we een realistisch beeld geven van de kosten en hebben we tevens een beter beeld van het BUIG budget voor 2022. Dan zullen we ook met een realistisch voorstel komen voor dekking van een tekort op het BUIG budget.

Financiële tabel bij Sociaal Domein

2. Sociaal domein				
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>				
Ombudsfunctie	43	43	43	43
WvGGZ	10	10	10	10
Totaal structureel	53	53	53	53
<i>Eenmalig</i>				
Sportakkoord	50			
Totaal eenmalig	50	0	0	0
Totaal voornemens sociaal domein	103	53	53	53

Fysieke leefomgeving

Energie en klimaat

Klimaatadaptatie is een belangrijk speerpunt in ons coalitieprogramma. In dat kader stellen wij voor om in 2022 twee versteende omgevingen te vergroenen. Het gaat dan om het Meeuwenplein en het Oratoriumplein. De Graafschap en de Van Diggelenweg zouden vervolgens in 2024 vergroend kunnen worden. Ten gunste van

het milieu, stellen wij u voor de financiële ruimte bij openbare verlichting te gebruiken voor het versneld overgaan op LED-verlichting.

Investering, onderhoud en vervanging

Ons Integraal beheerplan (IBP) geeft de meerjarenplanning voor de openbare ruimte weer. Wij hebben de jaarschijf 2025 daaraan toegevoegd. In dat jaar zijn onder andere twee fietsbruggen aan de Buitenbroeksweg en kleedkamers van tennisvereniging IJTC aan vervanging toe. Naar huidig inzicht geldt dit ook voor vier voetbalvelden ('s-Heerenbroek, DOS, KHC en Zalk). Dit zijn allemaal investeringen boven de 25.000 euro, die structurele lasten aan rente en afschrijving geven. Voor de verkeersveiligheid willen wij in de komende vier jaar een aantal fietspaden en een deel van de Hagendoornweg vervangen (rehabiliteren).

Sluis en bruggen Reeve

Vanaf 2022 willen wij de verruiming van onze onderhoudsbudgetten voor wegen, reinigen van wegen, onkruid op verharding en verlichting en openbaar groen koppelen aan de toename van het aantal woningen. Meer woningen = meer openbare ruimte = meer onderhoud. Voor wegen en verlichting doen wij dit al jaren zo. Het is eenvoudig en het blijkt goed te voldoen. Een uitzonderlijke areaaluitbreiding in deze perspectiefnota is het dorp Reeve. Hier komen beweegbare bruggen en een sluis met een sluiswachter.

Klein infra

Met de inzet van deze middelen werken wij aan het oplossen van verkeerskundige knelpunten, dragen wij op een integrale wijze bij aan civiele projecten en voeren wij onderzoeken uit voor diverse verkeerskundige vraagstukken. Deze uit te voeren maatregelen worden voor doorgaans 50% gesubsidieerd door de provincie.

Speelruimtebeleid

In 2022 beginnen wij met de uitvoering van ons nieuw speelruimtebeleid. Aanleiding voor nieuw beleid was de ontstane onbalans tussen kosten en budget en nieuwe inzichten om breder te kijken naar spelen. Wij steken in op minder speeltoestellen, maar met een meer gevarieerde speelruimte, gericht op spelen, bewegen en ontmoeten.

Implementatie Omgevingswet

De komende jaren wordt verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in een aantal fases met voorgeschreven instrumenten. Doel is om uiterlijk in 2024 een omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsprogramma's te hebben waarmee je voldoet aan de wettelijke vereisten uit de Omgevingswet. Bij het ontwikkelen en opstellen van de omgevingsvisies, omgevingsplan en omgevingsprogramma's moet actief gewerkt worden met nieuwe (online) participatie instrumenten, middelen en platforms. Gezien de onzekerheid als het gaat om de definitieve invoering van de Omgevingswet heeft ons college besloten om vooralsnog alleen middelen voor 2022 te reserveren en middelen voor de jaren daarna opnieuw op te voeren.

Bomenbeheer

In 2020 heeft de Stichting Bomenwacht in onze opdracht twee onderzoeken uitgevoerd met betrekking tot de procesoptimalisatie van ons boombeheer en de aanpak van de essentaksterfte in 't bijzonder. Daaruit is gebleken dat ons bestand van 28.000 bomen een kwaliteitsachterstand heeft. De jaren 2022, 2023 en 2024 willen wij gebruiken om het beheer en onderhoud van ons bomenbestand op orde te krijgen. Dit doen we met eigen personeel, geholpen door een plaatselijke aannemer.

Aanpassingen al gehonoreerde voorstellen

Met de laatste kennis hebben wij de aanpak van de vijf betonnen bruggen aangepast. Alleen de brug in de Naaldeweg gaan wij compleet vervangen. De vier bruggen in de Hartogsweg, Nesweg en Tuindersweg (2x) kunnen wij nog renoveren en versterken. Het betekent een herschikking van al gehonoreerde bedragen (budgetneutraal).

Financiële tabel bij IBP

3. IBP/fysiek				
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>				
Energie en klimaat	-42	-42	8	8
Onderhoud en vervanging	30	38	45	45
Sluis en bruggen Reeve			110	110
Klein infra	119	119	119	119
Speelruimtebeleid	34	34	34	34
Totaal structureel	141	149	316	316
<i>Eenmalig</i>				
Energie en klimaat	0	0	72	0
Implementatie Omgevingswet	295	0	0	
Onderhoud en vervanging	-43	-37	23	0
Bomenbeheer	75	75	75	0
Speelruimtebeleid	124	106	88	36
Totaal eenmalig	451	144	258	36
Totaal voornemens IBP/fysiek	592	293	574	352

Organisatie en bedrijfsvoering

We hebben als gemeente ambities en we willen een substantiële bijdrage leveren aan regionale opgaven. Daarnaast worden we geconfronteerd met nieuwe of aangescherpte wet- en regelgeving en moeten we het hoofd bieden aan risico's die grote impact kunnen hebben op de bedrijfsvoering. Dit alles vraagt om een gerichte versterking van onze organisatie en bedrijfsvoering. Daarbij kijken we zorgvuldig wat echt nodig is. En welke slimme oplossingen binnen de bestaande capaciteit en middelen mogelijk zijn, maar op onderdelen is uitbreiding van capaciteit en deskundigheid onvermijdelijk.

Personele capaciteit

Versterking op strategisch niveau

De regionale opgaven op het terrein van wonen, economie en duurzaamheid komen in een versnelling en Kampen heeft de potentie om daarin een krachtige rol te spelen. Om die potentie ten volle te benutten zetten wij in op een tijdelijke versterking van onze (strategische) capaciteit. Daarmee kunnen we bijvoorbeeld werken aan de beoogde versnelling van de woningbouwagenda en het verzilveren van lokale en regionale duurzaamheidsinitiatieven. We hebben ook deskundigheid nodig om de economische effecten van deze ontwikkelingen inzichtelijk te maken. De beoogde versterking is in eerste instantie voor twee jaar, zodat we in periode goed kunnen beoordelen wat eventueel structureel nodig is.

Versterking op het gebied van VTH

Op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving heeft onze gemeente onvoldoende capaciteit om deze taken op een minimaal vereist wettelijk minimum te kunnen uitvoeren, zoals ook geconstateerd door de rekenkamercommissie. Uitbreiding is dan ook wenselijk en noodzakelijk, zoals u ook als raad dit voorjaar heeft aangegeven bij de bespreking van het rekenkamerrapport.

Versterking op de ondersteunende functies

Het formatieonderzoek van BMC in 2019, als onderdeel van het bezuinigingstraject, wees al uit dat de capaciteit die Kampen beschikbaar heeft voor ondersteunende functies onder het gemiddelde zit. Inmiddels worden er weer nieuwe eisen gesteld aan de bedrijfsvoering en daarmee dreigen we op onderdelen onder een aanvaardbaar minimum te geraken.

De externe accountant heeft er onder meer op gewezen dat Kampen te weinig capaciteit heeft voor interne controles waardoor de beoogde invoering van de rechtmatigheidsverantwoording niet op een voldoende niveau kan worden uitgevoerd. Ook de beschikbare capaciteit en deskundigheid om inkopen en aanbestedingen rechtmatig te kunnen blijven uitvoeren en om te voldoen aan fiscale wet- en regelgeving, is erg kwetsbaar. Hier zijn weloverwogen investeringen nodig om risico's te beperken en processen doelmatiger in te richten.

We hebben de afgelopen jaren forse stappen gezet in de beheersing van de uitgaven, met name in het sociaal domein. Dit heeft tot goede resultaten geleid. Om verder 'in control' te komen moeten we blijven investeren in de verbetering van de interne en de externe P&C-cyclus, zodat betrouwbare managementinformatie en bestuurlijke informatie tijdig beschikbaar komt en ook voldoende geborgd is.

Versterking digitale dienstverlening

Last but not least is het noodzakelijk dat we als gemeente blijven werken aan verbetering van onze digitale dienstverlening en moeten we, samen met onze partner het shared servicecenter ONS, blijven investeren in de veiligheid van onze digitale informatie en de robuustheid van het netwerk. In deze tijden van corona is voor de continuïteit van onze processen noodzakelijk gebleken dat medewerkers tijd- en plaats onafhankelijk kunnen werken. Dit vraagt om verdere modernisering en vernieuwing van de IT-werkplek.

Financiële tabel bij Bedrijfsvoering

4. Bedrijfsvoering				
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>				
Digitale dienstverlening	126	119	119	109
Personele capaciteit	260	260	260	260
VTH	215	215	215	215
Totaal structureel	601	594	594	584
<i>Eenmalig</i>				
Digitale dienstverlening	598	248	0	0
Personele capaciteit	556	91	48	0
Totaal eenmalig	1.154	339	48	0
Totaal voornemens bedrijfsvoering	1.755	933	642	584

Overige onderwerpen

In deze categorie zijn een aantal voornemens benoemd welke niet direct gelieerd zijn aan de andere clusters. Een aantal van deze voorstellen betreft bijvoorbeeld een kans op het gebied van cofinanciering. De toelichting op deze voorstellen kunt u lezen in de bijlage x met toelichtende teksten op de separate voorstellen. Gezien de financiële omvang lichten het onderwijshuisvestingsplan nader toe.

Onderwijshuisvesting

In het kader van onderwijshuisvesting zijn er een aantal voorstellen welke betrekking hebben op het opheffen van structurele capaciteitstekorten. Het gaat dan om uitbreiding van De Groenling en Het Stroomdal. De grootste investeringen hebben betrekking op vervangende nieuwbouw voor Dr. H. Bouwmanschool en OJS Het Scala en het Ichthus College. Voor deze projecten geldt dat het point of nu return is gepasseerd. De aanbesteding van het Ichthusplan is inmiddels gestart. Scholenbouw in de Hanzewijk vindt plaats in nauwe afstemming met deltaWonen. Voor tijdelijke huisvesting voor de Marnixschool is een voorstel gedaan dat is gebaseerd op de kosten van (huur) van tijdelijke lokalen. De geraamde kosten zijn op ons verzoek in beeld gebracht door Bouwadvies Zwolle. Ten aanzien van een toekomstige basisschool in het Stationskwartier zijn we in gesprek met de initiatiefnemers. Er moet echter nog veel gebeuren (bestemmingsplan, stedenbouwkundige randvoorwaarden, beschikbaarheid kavel) wil het lukken om in 2023 de eerste spa in de grond te steken.

Financiële tabel bij overige onderwerpen

5. Overig				
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
<i>Structureel</i>				
Digitalisering havengelden	0	0	0	0
Fietsenstalling Kampen Zuid	16	16	16	16
Groen blauwe diensten	13	13	13	13
Materieel beleidsplan BOR	62	90	91	104
Onderwijshuisvesting	176	229	229	229
Opvang zwerfdieren	4	4	4	4
Parkeermagneet Flevoweg	8	8	8	8
Subsidie KIS	18	18	18	18
Voedselbank	14	14	14	14
Totaal structureel	311	392	393	406
<i>Eenmalig</i>				
Beleid laadinfrastructuur	0	20		
Geluidmeting airport Lelystad	5	5	5	
Materieel beleidsplan BOR	-137	-55	32	217
Onderwijshuisvesting	621	425		
Parkeermagneet Flevoweg	-94			
Voedselbank	80			
Totaal eenmalig	476	395	37	217
Totaal voornemens bedrijfsvoering	787	787	430	623

Nader uit te werken

Als college hebben we samen met uw raad eind 2019 een aantal moeilijke beslissingen moeten nemen in het kader van de bezuinigingen. We kunnen vaststellen dat de implementatie van deze bezuinigingen tot op heden financieel-technisch goed verloopt. Beleidsinhoudelijk kunnen we overall nog geen oordeel geven over de impact van de bezuinigingen op onze samenleving. Echter, we monitoren dit goed en wanneer daar aanleiding toe is zullen we uw raad vanzelfsprekend ook betrekken bij eventuele inhoudelijke dilemma's. Toch zijn er een aantal bezuinigingsmaatregelen die wat ons betreft specifiek aandacht verdienen in deze Perspectiefnota, ook omdat ze regelmatig ter sprake komen binnen uw raad. Het betreft een drietal onderwerpen met een structureel financieel karakter, welke hieronder nader worden toegelicht. Onder voorwaarde van een duurzaam sluitend meerjarenperspectief komen wij, gelet op de gevoelens binnen uw raad, bij de aanbidding van de begroting met voorstellen om deze maatregelen te herzien.

Bolwerk / Buitenwacht

Dit project was qua voorbereiding op de uitvoering in een ver stadium ten tijde van de bezuinigingen. In het kader van deze bezuinigingen is in 2019 besloten dit project on hold te zetten. De financiële investeringen bij dit project zijn voor de gemeente fors (maximaal €3,5 miljoen, kapitaallast ca. € 200.000 structureel o.b.v. 30 jaar). Ons college heeft voorsnog, op basis van het financieel perspectief, er niet voor gekozen deze structurele kapitaallasten te verwerken in de Perspectiefnota. Medio juni bespreekt het college met elkaar mogelijke scenario's met faseringsopties. We zullen de uitkomsten van deze bespreking eveneens met uw raad delen, zodat u dit kunt betrekken bij uw bespreking in het kader van de Perspectiefnota.

Terugdraaien maatregel Individuele Inkomenstoelage

Het verlagen van de individuele inkomensloos is een politiek gevoelige maatregel in het kader van het Actieprogramma Sociaal Domein. Het financiële gevolg van het terugdraaien van deze maatregel bedraagt € 84.214 structureel.

Terugdraaien verhoging OZB, laatste tranche

In de Perspectiefnota 2019-2022 is ervoor gekozen om de tarieven voor Onroerende zaakbelasting op niet-woningen meer in overeenstemming te brengen met de gemiddelde landelijke en regionale tarieven om zo het bestaande voorzieningenniveau en het realiseren van ambities in stand te kunnen houden. Het nadelig effect van het niet effectueren van de laatste voorgenomen verhoging van 8% bedraagt € 300.000 structureel op het begrotingssaldo.

Vermogenspositie

De vermogenspositie van de gemeente laat zich o.a. kenmerken door het weerstandsvermogen. Dat is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's. De weerstandscapaciteit van de gemeente is sinds 2019 flink afgenomen. Dit was mede een gevolg van de oplopende tekorten in het sociaal domein. Inmiddels is bekend dat de weerstandscapaciteit in 2021 weer toeneemt. Dit is mede te danken aan het voordelig jaarresultaat van 2020 en de storting van ruim € 8 miljoen die mogelijk is in onze algemene reserve. Tegelijk moeten we ook rekening houden met een tijdelijke daling van het saldo van de reserve bouwgrondexploitatie. De benodigde middelen voor de aanleg van de sluis en de bruggen van het nieuwe plan Reeve worden hieruit voorgeschoten.

Tabel: Weerstandscapaciteit

(bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Algemene reserve	28.041	20.200	17.800	26.500
Reserve bouwgrondexploitatie	4.818	6.000	8.800	4.400
Onvoorzien	200	200	200	200
Weerstandscapaciteit	33.059	26.400	26.800	31.100

Een andere manier om naar het weerstandsvermogen van de gemeente te kijken is de solvabiliteit. Hierbij wordt rekening gehouden met de omvang van de totale schulden in relatie tot het eigen vermogen van de gemeente, en de mogelijkheid om aan de terugbetalingsverplichting te kunnen voldoen. Omdat de vermogenspositie van Kampen in 2021 is verbeterd komt de solvabiliteit inmiddels weer uit op de ondergrens van het risico niveau van 20% (zie ook de grafiek in het financiële dashboard). Een solvabiliteit tussen de 25-40% wordt in het algemeen als gezond ervaren.

Risico's

Het risicoprofiel van de gemeente laat momenteel zien dat een weerstandscapaciteit benodigd is van € 15,2 miljoen. Als we dat afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, dan leidt dat tot een ratio van 1,8 in 2020 oplopend naar een ratio van 2,0 in 2021.

Tabel: Ratio weerstandscapaciteit

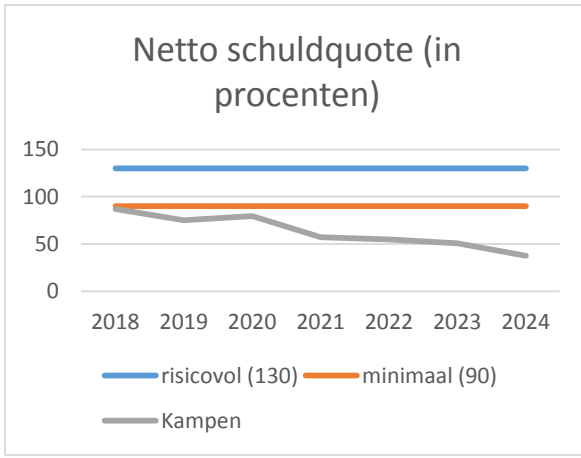
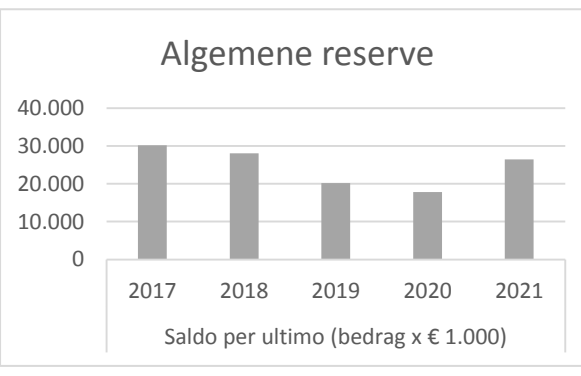
(bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Weerstandscapaciteit	33.059	26.400	26.800	31.100
Benodigde weerstandscapaciteit			15.200	15.200
Ratio weerstandscapaciteit			1,8	2,0

Het risicoprofiel van de gemeente Kampen is in zijn totaliteit licht gedaald ten opzichte van de situatie in de begroting 2021 (€ 16,8 miljoen). Daar staat tegenover dat de risico's die samenhangen met de coronacrisis, en de economische gevolgen daarvan, onverminderd actueel blijven. We moeten dus waakzaam blijven op de risico's die de omvang en versterking van onze vermogenspositie kunnen bedreigen. De weerstandsratio is 1,8. Dat wil zeggen dat de vrij besteedbare middelen een factor 1,8 hoger zijn dan de berekende omvang van alle risico's van de gemeente. Bij de begroting 2020 is bepaald dat de weerstandsratio tenminste 1,2 moet bedragen. Als we kijken naar het verwachte vrij besteedbare saldo van 2021 dan komt de weerstandsratio nog iets hoger uit op 2,0. Daarnaast houden wij ook nog een extra buffer aan in de begroting voor versterking van de vermogenspositie en het op peil houden van 'het huishoudboekje'.

Als gevolg van het positieve jaarresultaat 2020 is de versterking van het weerstandsvermogen sneller gegaan dan wij bij de programmabegroting 2021 hebben verwacht. Dit biedt de gelegenheid om de beoogde jaarlijkse reservering van de risicobuffer van € 2 miljoen te heroverwegen. Wij zijn van mening dat wij voor de korte termijn een realistische inschatting hebben kunnen maken van de begroting. We hebben rekening gehouden met de financiële ontwikkelingen die op ons af komen, en we doen ook gericht een investering in de organisatie die nodig is om 'in control' te zijn en te blijven en bestuurlijke ambities te kunnen realiseren. Voor 2022 hebben wij daarom geen reservering van de risicobuffer opgenomen. De jaren daarna kiezen we voor een reservering van € 5 ton per jaar, zodat Kampen ook de volgende bestuursperiode in kan gaan met een financieel gezonde uitgangssituatie.

Het financiële dashboard

In onderstaande grafieken wordt de ontwikkeling van de financiële kengetallen uit de begroting 2021-2024 en voor zover mogelijk financieel perspectief 2022-2025 weergegeven.

 Netto schuldquote (in procenten) 150 100 50 0 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 — risicovol (130) — minimaal (90) — Kampen	Toelichting: De omvang van de totale schuld van de gemeente neemt verder af en blijven onder de minimale risicogrens. Volgens de begroting 2021-2024 komt het totaal aan investeringen de komende jaren niet uit boven het bedrag dat de gemeente jaarlijks aflost. Deze situatie kan snel veranderen zodra de investeringen toenemen, bijvoorbeeld door versnelling woningbouw.
 Algemene reserve 40.000 30.000 20.000 10.000 0 2017 2018 2019 2020 2021 Saldo per ultimo (bedrag x € 1.000)	Toelichting: De algemene reserve is in de afgelopen jaren met ca. € 12 miljoen afgenomen. Met de bestemming van het saldo van de jaarrekening 2020 kon er weer € 8 miljoen aan de reserve worden toegevoegd. Versterking van het saldo is nodig om weer een buffer te hebben voor onvoorziene uitgaven en kunnen realiseren van nieuwe ambities.
	Toelichting: Tegenover de structurele ruimte in het financieel perspectief 2022-2025 staat een nog te realiseren bezuinigingstaakstelling die vele malen groter is. Dit betekent een risico op het begrotingssaldo.

